

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, fakss: 67244074, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2020. gada 27. martā Nr. 1-5/52

Ministru kabinetam
vk@mk.gov.lv

*Par COVID-19 ierobežošanas pasākumu
ievērošanu slēgta tipa iestādēs*

Augsti novērtēju valdības līdzšinējo darbu COVID-19 ierobežošanā, vienlaikus vēlos vērst valdības uzmanību attiecībā uz mazākaizsargātu personu tiesību aizsardzību, īpaši uz to personu tiesību aizsardzību, kuras atrodas ieslodzījuma vietās, psihiatrijas slimnīcās, ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas iestādēs, īslaicīgās aizturēšanas izolātoros u.c. slēgta tipa iestādēs.

Lai maksimāli izvairītos no cilvēktiesību pārkāpumiem šajā sarežģītajā laika posmā, aicinu valdību īpašu uzmanību pievērst Latvijai saistošu starptautisko organizāciju sniegtajiem ieteikumiem cilvēktiesību nodrošinā pandēmijas laikā.

Eiropas Spīdzināšanas novēršanas komiteja (CPT) 2020. gada 20. martā ir publicējusi "principu paziņojumu" attiecībā uz izturēšanos pret personām, kurām ir atņemta brīvība pandēmijas laikā¹.

Tāpat arī Pasaules Veselības organizācija ir publicējusi pagaidu vadlīnijas "COVID-19 sagatavotība, novēršana un kontrole cietumos un citās aizturēšanas vietās".² Dokuments attiecas uz ieslodzījuma vietām, imigrantu aizturēšanas vietām, kā arī bērnu un jauniešu aizturēšanas vietām.

Nenoliedzami personas, kuras atrodas slēgta tipa iestādēs, ir atzīstamas par augsta riska grupu masveida saslimstībai, tādēļ pandēmijas novēršanā īpaša uzmanība ir veltāma tam, lai šo personu tiesības uz veselības aprūpi tiktu nodrošinātas savlaicīgi, kvalitatīvi un atbildīgi. Bet svarīgi ir arī nodrošināt, lai tiesību ierobežojumi, kas tiek piemēroti ārkārtējās situācijas laikā, būtu samērīgi. Tāpat būtiski ir, lai ikvienā slēgta tipa iestādē būtu nepārtraukta piekļuve kvalitatīvai un no tiešajiem avotiem iegūtai informācijai gan par slimības pazīmēm, gan pandēmijas izplatību, lai mazinātu cilvēku neziņu par notiekošo. Informācijai jābūt pieejamai arī personām dažāda veida invaliditāti, tai skaitā arī personām ar garīgās attīstības traucējumiem (piemēram, nodrošinot informāciju vieglajā valodā).

¹ Pieejams: <https://rm.coe.int/16809cfa4b>

² Pieejams: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0019/434026/Preparedness-prevention-and-control-of-COVID-19-in-prisons.pdf?ua=1

Kvalitatīvas informācijas pieejamība ir arī būtiska, lai vecinātu ikvienas personas izpratni par atsevišķu viņu tiesību ierobežojumiem ārkārtējās situācijas laikā.

Lai novērstu COVID-19 uzliesmojumus, nenoliedzami ir nepieciešami ierobežojumi apmeklējumiem slēgta tipa iestādēs, taču šādi ierobežojumi ir jāievieš caurskatāmi un skaidri jāpaziņo tām personām, kuras tas skar. Pēkšņi pārtraucot kontaktu ar ārpasauli, var saasināties potenciāli bīstamas situācijas vai personas garīgās veselības stāvoklis. Nepieciešams izstrādāt alternatīvas saziņai ar tuviniekiem, piemēram, nodrošināt videokonferenču iespēju, biežāku tālruņa zvanu atļaušanu ar ģimenes locekļiem, e-pasta sarakstes atļaušanu un citas alternatīvas.

Tiesībsargs

J.Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu